

Література:

1. Система пенсійного забезпечення в Україні. URL: <http://www.npf-dnister.com/page.php?id=73> (дата звернення 05.10.2018р.).
2. Кириленко О., Петрушка О. Інституційні основи державного страхування в Україні. *Журнал європейської економіки*. 2013. Т.12. № 1. С. 79-95.
3. Петрушка О. Peculiarities of formation and implementation of corporate pension programs in Ukraine. *Науковий вісник Полісся*. Чернівці: ЧНТУ, 2017. № 3 (11). Ч. 1. С. 107-110.
4. Кириленко О.П., Козак Г.І. Захист пенсійних накопичень у контексті інвестиційної діяльності недержавних пенсійних фондів. *Фінанси України*. 2012.№2. С. 38-49

Биць Валентина Володимирівна

ст. гр. Ф-42, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н. Петрушка О. В.

МІСЦЕ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ В СИСТЕМІ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНИ

У всьому світі важливим напрямком діяльності у пенсійній сфері стало створення недержавних пенсійних фондів. Цей процес нерозривно пов'язаний з негативним явищем, так званим «старінням нації», яке переслідує на сьогоднішній день практично всі розвинені країни світу, що в свою чергу, створює величезний тиск на економіку країни, зокрема на бюджетну систему країни, внаслідок чого виникає дефіцит бюджету пенсійного фонду, який вимушений покриватися за рахунок коштів державного бюджету. Знову ж таки це породжує скорочення видатків на інші важливі сфери господарського життя країни. Саме тому ефективне функціонування недержавних пенсійних фондів, які функціонують на засадах добровільної участі як громадян так і роботодавців дозволить отримувати їм додаткові виплати при настанні пенсійного віку, а також сприятиме мобілізації додаткових фінансових ресурсів для провадження інвестиційної діяльності в Україні.

Варто також зазначити, що інтенсивний розвиток недержавного пенсійного забезпечення зарубіжних країн відбувся завдяки трансформації економіки та змінам у соціальних відносинах [1, с.205]. Це пояснює чому в Україні відбувається повільний розвиток такої моделі пенсійного забезпечення, адже в нас досі триває процес реформації економіки та соціальних відносин.

На сьогодні недержавні пенсійні фонди не є надто розвиненими в Україні, що пояснюється недовірою населення до таких форм пенсійного

забезпечення. На нашу думку, це частково пов'язано з тим, що значна частина населення асоціює недержавні пенсійні фонди з фінансовими пірамідами, у яких відсутнє забезпечення повернення вкладених коштів.

Передумовою заходів щодо активізації недержавного пенсійного забезпечення в нашій державі, на нашу думку, є налагодження дієвого контролю за фінансовою діяльністю недержавних пенсійних фондів. Не менш важливе значення для підвищення ролі недержавного пенсійного забезпечення має створення такої системи управління фінансами, яка б гарантувала вклади його учасникам [2, с.88].

Станом на 31.12.2017 р. в Україні функціонує 64 недержавних пенсійних фонди, які знаходяться на території 8 регіонів України, найбільше недержавних пенсійних фондів сконцентровано у м. Києві – 46, які становлять 72% від загальної кількості фондів [3].

На сьогоднішній день частка працездатного населення, яка здійснює вкладення у недержавні пенсійні фонди в Україні становить близько 3%. Кількість вкладників станом на 31.12.2017 зменшилася порівняно з аналогічним періодом 2016 року на 7,1% (4,0 тис. вкладників). Така ситуація пояснюється наступними причинами:

- економічною та політичною нестабільністю, високим рівнем інфляції та знеціненням національної грошової одиниці;
- недостатньою розвиненістю фондового ринку, що не дозволяє в повній мірі використовувати інвестиційні можливості недержавних пенсійних фондів;
- відсутністю законодавчого підкріплення здійснення інвестиційної діяльності в Україні;
- низьким рівнем довіри населення до такого виду фінансових установ та обмеженими фінансовими можливостями громадян, що унеможлиблює здійснення внесків та ін.

Отже, як показує практика, недержавні пенсійні фонди в Україні ще не зайняли стабільних позицій та не стали повноцінними елементами пенсійної системи України, що пов'язано з об'єктивно існуючими недоліками в економічній, політичній та соціальній сферах України. Тому розвиток та функціонування таких фінансових інститутів є перспективним напрямом у процесі формування потужного та стабільного інвестиційного ринку в Україні як на мікро-, так і на макрорівнях.

Для розвитку НПФ необхідне залучення коштів широких верств населення. Тому перспективним напрямом є активне зацікавлення громадян у індивідуальній участі в НПФ та забезпечення надійності отримання учасниками пенсійних фондів додаткових виплат. Для цього необхідно регулярно інформувати громадян про переваги НПФ в порівнянні з іншими інструментами довгострокового накопичення [4, с.1009].

Ще одним важливим кроком для активізації діяльності недержавних пенсійних фондів та для підвищення довіри громадян до даних інститутів має стати ухвалення нормативних актів, що регулюватимуть їх інвестиційну діяльність та створення системи гарантування повернення вкладених коштів.

У цьому контексті, в умовах пенсійної реформи в Україні, розвиток недержавного пенсійного забезпечення створить умови для оптимізації функцій державного пенсійного страхування відповідно до тих завдань, які вона виконує в країні з ринковою економікою на сучасному етапі її розвитку [5;6].

Отже, розвиток недержавних пенсійних фондів у Україні повинен стати одним з пріоритетних завдань держави, яке сприятиме економічному зростанню України і дозволить забезпечити гідні пенсійні виплати її громадянам.

Література:

1. Petrushka O. Development of multicomponent pension systems as a mean of protection of citizens in old age. International Scientific Conference Economy and Society: *The modern foundations of human development*. October 31. 2016. Germany, Leipzig. pp. 204-205.

2. Петрушка О.В. Недержавне пенсійне страхування як альтернатива забезпечення гідної старості. *Управління фінансами держави, регіону, підприємства та домогосподарства: погляди науковців і практиків: збірн. тез доп. Першої інт.-конф. проф.-викл. складу каф. фін. ТНЕУ (м. Тернопіль, 14 квіт. 2015 р.)/ відп. ред. О.П. Кириленко. Тернопіль: Видав. центр. «Вектор», 2015. с. 87-90.*

3. Підсумки розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення станом на 31.12.2017. URL: https://www.nfp.gov.ua/files//NPF_IV_kv%202017.pdf (дата звернення 12.09.2018).

4. Штепенко К. П., Деркаченко А. В. Аналіз діяльності недержавних пенсійних фондів в Україні. *Молодий вчений*. 2016. №12.1(40). С.1007-1010.

5. Петрушка О. Досвід реформування пенсійних систем зарубіжних країн та його використання в Україні. *Наука й економіка*. 2015. № 1. С. 19-27.

6. Кириленко О.П., Козак Г.І. Захист пенсійних накопичень у контексті інвестиційної діяльності недержавних пенсійних фондів. *Фінанси України*. 2012.№2. С. 38-49